

ИГОР РОСОХОВАТСКИ СИН

Част 0 от „Сихоми“

Превод от руски: Цвета Христова, 1968

chitanka.info

Те стояха пред входа на огромното полупрозрачно здание, напомнящо донякъде аерогара от края на ХХ век.

— Толкова пъти сме си представяли, как той ще направи първите си крачки... — продума старецът. Беше слабичък, спретнат, строен, само шията и почти съвсем бялата коса издаваха възрастта му.

— А сега ще видим, как Синът ще направи това и... ще престанем да си го представяме — обади се хилавият младеж-математик с птичи профил и насмешлив поглед.

Широкоплещестият, едър, сякаш издялан от скала мъж извърна към него глава:

— Още ли не сте измислили как да го назовем?

Младежът кимна към стареца:

— Той е главно негов Син. Нека той да му даде име.

Старецът поклати отрицателно глава и бял кичур коса падна върху отвесното му чело, като го раздели на две.

— Разправи пак за ръцете му и за топодюзите. Ти умееш да разказваш... За очите, които ще виждат онова, което е скрито за нас — с неочаквана нежност помоли мъжът.

— А можеш ли да ни кажеш, как ще постъпи в един или друг случай? — попита младежът и в думите му имаше лека ирония. — Създателят е длъжен да знае това. Своего рода техника на безопасността.

Мъжът поклати осъдителна глава, а старецът дори не се обърна. Той не откъсваше очи от вратата.

Без да маха кичура от челото си, той включи апарата, който висеше на гърдите му. Сега всички хора на Земята и онези, които се бяха поселили на Марс и Венера, на изкуствените спътници, виждаха стареца. Той изрече в отвора на апарата с дрезгав, развълнуван глас:

— Сега ще видите първото изкуствено разумно същество, създадено в Обединения научен център. Ние условно го нарекохме Син, понеже още не сме му измислили друго име.

Някои от седящите пред екраните си спомниха, че единственият син на стареца бе загинал в първата експедиция към земното ядро.

Вратата се отвори. От нея се появи триметров гигант. Лицето му не можеше да се нарече нито красиво, нито прекрасно: в речниците на Земята още нямаше думи, които да предадат тази красота. Най-добрите художници и скулптори на планетата бяха създали проекта за външния

му вид, който биолозите трябваше да въплътят в изкуствена неувяхваща плът.

Гигантът се спря пред тримата — тримата от милионите свои създатели. Те го гледаха със затаен дъх.

Старецът, предизвиквайки сякаш природата, си мислеше: „Ти ме обрече на смърт, но аз съумях да създам Сина безсмъртен.“ В очите му блесна споменът, който той винаги носеше в сърцето си като амулет.

Присвил очи, разглеждайки се мислено във въображаемо огледало, младежът-математик разсъждаваше: „Тази тънка шия, този крив нос, и тези безкръвни устни ми подари в деня на раждането ми Нейно Величество Природата. Решила, че достатъчно се е потрудила за мен, на нея ѝ досвидя да ми даде сила и здраве. Но можеше ли тя да предвиди, че аз ще участвувам в създаването на Сина? Моята слабост и неговата мощ — това е може би най-големият парадокс от всички парадокси, които знам.“

Мъжът, свъсил гъстите си вежди, стоеше неподвижно, напомняйки още повече каменна статуя. И тежки като камъни мисли се въртяха в главата му: „Правилно ли постъпихме като вложихме в паметта му всички сведения за историята на човечеството! За войните, за грабежите и поробванията... Впрочем, нима имахме друг избор? Ето, скоро ще създадем и събратята му. Те трябва да знаят грешките на хората, за да не ги повтарят. Никога и при никакви обстоятелства. Но след като знаят всичко, какво ли ще бъде отношението им към нас? Какво ще мислят за нас? Ако бяхме запрограмирали у тях любов към човека... Жалко, че е невъзможно. Синът и събратята му ще кръстосват космоса, ще заселват планетите. Те трябва да имат право на свободен избор. И какво излезе? Ние познаваме много добре, както никой баща, схемата на организма на Сина, но не знаем какво мисли за нас.“

Старецът оправи апарата на гърдите си и каза, обръщайки се към Сина:

— Ние те създадохме, но не можахме да ти дадем име. Измисли сам името си.

За няколко минути настъпи тишина. Тя се простря като невидима нишка и обедини хората от Земята до Луната, до изкуствените спътници, до Марс и Венера. Хората пред екраните седяха мълчаливо, очаквайки напрегнато какво ще каже Сина.

„Може би, той ще поиска да се нарече свръхчовек? — помисли си един от тях. — Та той може повече от всеки един от нас! Той може да образува около тялото си енергетична обвивка и свободно да се придвижва в космоса. Не се бои нито от високи, нито от ниски температури, може да заменя органите си или да ги усъвършенствува. И да си създава нови. За секунда мозъкът му е способен да извършва милиони най-сложни изчисления. За него не са страшни никакви болести.“

Той си спомни лилавата отровна мъгла над пустинята и агонизиращите другари. А самият той тогава не можеше да пристъпи заповедта и да слезе от всъдехода, за да умре заедно с тях. Успя да види през окуляра на микроскопа онова, което ги бе убило, но вече беше късно...

Друг човек мислеше за Сина: „Той има право да се нарече Всемогъщ, нали може почти всичко, което древните хора са приписвали на бога. Той би съумял съвсем лесно да реши и проклетите уравнения, над които от толкова време си блъскам глава, та шефът ми каза, че съм муден, а аз мисля просто, че съм тъп.“

Блещукаха екраните — сякаш мислите на хората се удрияха в тях и оттам изскачаха сребристи искрици...

Старецът търпеливо чакаше, като мислеше за своя син. Спомнил си бе деня, когато синът му и неговите другари тръгнаха с „Бялата къртица“ към ядрото на Земята. По радиото и телевизията тогава говореха много за „Чудото на техниката“ — за кораба със защитно поле, порец земните недра. Но старецът, слушайки всичко това (впрочем тогава той още не беше старец), си представяше хилядакилометровите пластове от гранит, базалт, пясък, глина, магма, през които трябваше да мине крехката черупчица с пътниците, милиони пъти по-слаби и беззащитни от нея. Защо не накара тогава сина си да се откаже? По същата ли причина, по която бащата праща сина си на война? Или от бащинска гордост — сестра на честолюбието? Тази мисъл го измъчва и досега, макар че бяха минали много години, откакто черупчицата с пътниците остана в ядрото на Земята.

Старецът помни добре: той отиде тогава в подземната лаборатория при Мария и видя в ръцете ѝ лентата на сеизмографа с кривата на трептенията, с рязко извисяващите се върхове и отвесни

пропасти — отражение на неравния пулс на Земята. И му се струваше, че там е изобразен пулсът на сина му, долетял от дълбините на планетата. И може би именно тогава той се закле да създаде неуязвим Син, който би преминал там, където не може да премине първият.

И той работеше, без да усеща умора, а когато понякога му се струваше, че проблемът е неразрешим, извикваше в паметта си лентата на сеизмографа. И ако сега някои хора бяха повярвали, че той наистина не може да даде име на своята рожба, те грешаха. Работата съвсем не беше в това — той просто поставяше на пътя на Сина първото изпитание.

А Синът се усмихна и в усмивката му можеха да се поместят всички сияещи екрани. Той — съществото, което може почти всичко, което древните хора са приписвали на бога — тихо помоли:

— Наречете ме Човек...

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
2/1968 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.